

V Bruseli 10. mája 2019
(OR. en)

7672/2/19
REV 2

AGRI 159
ENV 313
CLIMA 84
ONU 31

POZNÁMKA

Od:	Predsedníctvo
Komu:	Rada
Č. dok. Kom.:	15011/18
Predmet:	Čistá planéta pre všetkých: Európska dlhodobá strategická vízia pre prosperujúce, moderné, konkurencieschopné a klimaticky neutrálne hospodárstvo – poľnohospodárske aspekty – výmena názorov

1. Komisia 28. novembra 2018 prijala oznámenie s názvom „Čistá planéta pre všetkých: Európska dlhodobá strategická vízia pre prosperujúce, moderné, konkurencieschopné a klimaticky neutrálne hospodárstvo“.
2. Oznámenie sa predložilo Rade 19. decembra 2018 (energetika) a 20. decembra 2018 (životné prostredie). Diskusie o smerovaní v Rade sa konali 18. februára 2019 (konkurencieschopnosť), 4. marca 2019 (energetika) a 5. marca 2019 (životné prostredie). Európska rada diskutovala o zmene klímy na zasadnutí 21. – 22. marca 2019¹.

¹ 1/19.

3. Od januára 2019 rokuje o oznámení a sprievodnej podrobnej analýze pracovná skupina pre životné prostredie. Delegáti z pracovnej skupiny pre horizontálne poľnohospodárske otázky (reforma SPP) sa vyzvali, aby sa zúčastnili na zasadnutí pracovnej skupiny pre životné prostredie konanom 5. februára 2019, na ktorom Komisia prezentovala aspekty oznámenia a podrobnej analýzy súvisiace s poľnohospodárstvom.
 4. Cieľom predsedníctva je usporiadať vo všetkých príslušných zloženiach Rady diskusie o príspevku jednotlivých politických oblastí k celkovej vízii.
 5. Na usmernenie výmeny názorov ministrov počas zasadnutia Rady pre poľnohospodárstvo a rybárstvo 14. mája 2019 vypracovalo predsedníctvo podkladový dokument a otázku, ktoré sa uvádzajú v prílohe k tejto poznámke.
-

**Čistá planéta pre všetkých: dlhodobá strategická vízia pre klimaticky neutrálne hospodárstvo
– poľnohospodárske aspekty**

Dokument predsedníctva a otázka pre ministrov

1. Poľnohospodárstvo môže zohrávať dôležitú úlohu v procese prechodu EÚ na hospodárstvo, ktoré je neutrálne z hľadiska emisií skleníkových plynov. V oznámení sa uznáva zásadná úloha poľnohospodárstva vzhľadom na to, že je ako odvetvie zodpovedné za približne 10 % emisií skleníkových plynov v EÚ. Poľnohospodárstvo spolu s lesným hospodárstvom sú zároveň dôležité z hľadiska zachytu uhlíka. Európska rada dospela na svojom zasadnutí v októbri 2014 k záveru, že by sa mali vziať na vedomie rozličné ciele odvetvia poľnohospodárstva a využívania pôdy, ktoré má nižší potenciál na znižovanie emisií, ako aj potreba zabezpečiť súlad medzi cieľmi EÚ v oblasti potravinovej bezpečnosti a zmeny klímy. Súčasná spoločná poľnohospodárska politika (SPP) už prispieva k dosahovaniu cieľov v oblasti klímy a návrhy týkajúce sa budúcej SPP sú v tejto súvislosti ešte ambicióznejšie. Proces prechodu na klimaticky neutrálne hospodárstvo predpokladá transformáciu poľnohospodárskeho odvetvia, ktorá EÚ umožní zaručiť potravinovú bezpečnosť a zároveň prispeje k dosiahnutiu cieľov v oblasti klímy.
2. EÚ vždy stála v popredí pri riešení príčin zmeny klímy a snaží sa hľadať možnosť spoločnej globálnej reakcie v rámci Parížskej dohody. Európska rada na tento účel v júni 2017 opätovne dôrazne potvrdila záväzok EÚ a jej členských štátov plniť ciele Parížskej dohody a 22. marca 2018 vyzvala Európsku komisiu, aby do prvého štvrtého roka 2019 predložila návrh stratégie EÚ v oblasti dlhodobého znižovania emisií skleníkových plynov v súlade s Parížskou dohodou, v ktorom sa zohľadnia národné plány.

3. Komisia 28. novembra 2018 prijala oznámenie s názvom „Čistá planéta pre všetkých: Európska dlhodobá strategická vízia pre prosperujúce, moderné, konkurencieschopné a klimaticky neutrálne hospodárstvo“². V oznámení sa predstavuje vízia, ako by EÚ mohla z dlhodobého hľadiska prispieť k plneniu cieľov Parížskej dohody. Cieľom oznámenia je začať rozsiahlu diskusiu o tom, ako by sa Európa mala pripraviť na obdobie do roku 2050, do ktorej sa zapoja európske rozhodovacie orgány a občania.

EÚ by na tomto základe mala byť schopná prijať a predložiť do roku 2020 svoju dlhodobú stratégiu k Rámcovému dohovoru Organizácie Spojených národov o zmene klímy (UNFCCC), ako sa požaduje v Parížskej dohode.

4. V oznámení sa zdôrazňuje potreba transformácie všetkých odvetví hospodárstva, vrátane poľnohospodárstva, s cieľom dosiahnuť prechod na hospodárstvo s nulovou bilanciou emisií skleníkových plynov. Podľa uvedeného dokumentu by mal byť prechod sociálne spravodlivý pre občanov i regióny, zvýši sa ním konkurencieschopnosť a zabezpečí udržateľný rast a pracovné miesta.
5. V oznámení sa uvádza osem scenárov na dosiahnutie zníženia emisií skleníkových plynov v EÚ, ktoré sa pohybujú od zníženia o 80 % do roku 2050 (v porovnaní s rokom 1990) až po dosiahnutie nulovej bilancie emisií skleníkových plynov do roku 2050. Zdôrazňuje sa v ňom, že odvetvia poľnohospodárstva a lesného hospodárstva sú jedinečné, pretože môžu odstrániť aj CO₂ z atmosféry. Množstvo odstráneného CO₂ za rok je v súčasnosti významné; výsledkom je čistý záchyt v EÚ zodpovedajúci približne 300 miliónom ton CO₂. Nestačí však na to, aby kompenzovalo zvyšné emisie bez dodatočných opatrení na posilnenie úlohy našej pôdy. Treba preto preskúmať ďalšie možnosti, ako udržateľným spôsobom produkovať biomasu, čím sa zlepši prirodzený záchyt, prípadne aj v kombinácii s možnosťou zachytávať a ukladať oxid uhličitý, pričom obe môžu viesť k negatívnym emisiám. V oznámení sa uvádza, že na dosiahnutie nulovej bilancie emisií skleníkových plynov bude potrebné maximalizovať potenciál technologických možností a možností obehového hospodárstva a v rozsiahlej miere využívať prirodzený záchyt CO₂ do pôdy aj v odvetviach poľnohospodárstva a lesného hospodárstva.

² 15011/18.

6. S cieľom zabezpečiť prechod na hospodárstvo s nulovou bilanciou emisií skleníkových plynov sa v oznámení uvádza sedem modulov, z ktorých jeden je jednoznačnejšie prepojený s poľnohospodárstvom ako tie ostatné: využiť prínosy biohospodárstva a vytvoriť dôležité zachytávače oxidu uhličitého. V súvislosti s týmto modulom sa poukazuje na skutočnosť, že poľnohospodárstvo a lesné hospodárstvo EÚ bude musieť vzhľadom na rastúci počet obyvateľov poskytovať dostatočné množstvo potravín, krmív a vlákien. Emisie iných skleníkových plynov z poľnohospodárskej výroby ako CO₂ je možné znížiť prostredníctvom efektívnych a udržateľných výrobných metód. Digitalizácia a inteligentné technológie sú základom presného poľnohospodárstva. Čoraz dôležitejšiu úlohu zohráva inovácia, ktorá pomáha zvyšovať produktivitu. Zásoby oxidu uhličitého v poľnohospodárskych pôdach možno zvýšiť napríklad prostredníctvom bezorbového obrábania pôdy a používaním krycích plodín. Zásadný význam má zachovanie a ďalšie zvyšovanie prirodzeného záchytu lesmi, pôdami a poľnohospodárskymi pôdami.

Ďalší modul, konkurencieschopný priemysel EÚ a obehové hospodárstvo ako kľúčový faktor pri znižovaní emisií skleníkových plynov, odkazuje na zdrojovo efektívne využívanie surovín a biomasy.

7. V dlhodobej vízii Komisie sa navrhuje zavedenie podporného rámca na stimulovanie dlhodobého prechodu. K prvkom tohto rámca patrí výskum, inovácia a investície. Pokiaľ ide o hospodárske a sociálne vplyvy, zdôrazňuje sa, že vidiecke oblasti si budú musieť udržať dostatočne kvalifikovanú pracovnú silu, aby dokázali uspokojiť rastúce a meniace sa požiadavky v odvetviach poľnohospodárstva a lesného hospodárstva, pričom budú zároveň čeliť poklesu vidieckeho obyvateľstva.
8. Komisia vo svojej vízii stanovuje niekoľko absolútnych priorít, z ktorých by sa malo vychádzať pri prechode na klimaticky neutrálnu Európu. Jednou z nich je: podporovať udržateľnú bioekonomiku, diverzifikovať poľnohospodárstvo, chov zvierat, akvakultúru a lesno-hospodársku produkciu, ďalej zvyšovať produktivitu a zároveň sa prispôbovať zmene klímy, chrániť a obnovovať ekosystémy a zabezpečovať udržateľné využívanie a riadenie prírodných plôch a vodných a morských zdrojov,

9. V oznámení sa vyzývajú všetci politickí aktéri na európskej i vnútroštátnej úrovni, ako aj zainteresované strany zo súkromného sektora a európski občania, aby sa aktívne zapájali do diskusie a identifikovali opatrenia na vytvorenie konkurencieschopného a nízkouhlíkového hospodárstva a zároveň sa venovali súvisiacim výzvam i príležitostiam.
10. Mnohostranná a interdisciplinárna vízia, ktorá sa prezentuje v oznámení, si vyžaduje koordinované opatrenia v širokej škále oblastí, medzi ktorými má najväčšiu váhu poľnohospodárstvo spolu s energetikou a dopravou.
11. V oznámení sa vyzývajú všetky príslušné zloženia Rady, aby uskutočnili rozsiahle diskusie o príspevku svojich príslušných politických oblastí k celkovej dlhodobej vízii EÚ pre konkurencieschopné a klimaticky neutrálne hospodárstvo. V tejto súvislosti sa ministri poľnohospodárstva vyzývajú, aby rokovali o zásadných prvkoch oznámenia, ktoré súvisia s poľnohospodárstvom.
12. Výmena názorov v Rade (poľnohospodárstvo a rybárstvo) by mala poskytnúť základ pre kľúčové strategické usmernenia a preskúmať víziu členských štátov na obdobie do roku 2050 na základe cieľov dohodnutých na obdobie do roku 2030.

Otázka

Domnievajú sa ministri, že v oznámení Komisie s názvom „Čistá planéta pre všetkých“ sa vytyčuje správne smerovanie pre dlhodobý príspevok EÚ k dosiahnutiu cieľov Parížskej dohody, pokiaľ ide o odvetvia poľnohospodárstva a lesného hospodárstva? Ktoré opatrenia v rámci poľnohospodárskej politiky na vnútroštátnej úrovni a na úrovni Únie považujú ministri v tejto súvislosti za najnaliehavejšie?